

بر آن به موجب ماده ۱۴ طرح، مهلت رسیدگی شورای نگهبان به صلاحیت داوطلبان به ۱۰ روز افزایش یافته است که می‌تواند به‌دقت مرجع احرازکننده صلاحیت‌ها کمک کند.

● **توجه به ظرفیت احزاب و سازوکارهای حزبی:** حوزه احزاب و گروه‌های سیاسی یکی از حوزه‌هایی است که بی‌توجهی به آن نقش بسیاری در معضلات سیاسی و حکمرانی کشور ایفا می‌کند و متأسفانه نارسایی‌های بسیاری در بخش تقنین دارد. یکی از ویژگی‌های مثبت طرح اخیر که می‌تواند مقدمه تقویت جایگاه احزاب باشد، سه‌گیری در معرفی مشاور به داوطلبانی است که در سازوکار احزاب رسمی معرفی و برای ثبت نام رهسپار وزارت کشور می‌شوند. توضیح اینکه به موجب «ماده ۶» طرح، افرادی که از راهی به غیر از احزاب اقدام به ثبت نام می‌کنند، ملزم به معرفی مشاورانی در حوزه‌های فرهنگی - اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، بین‌المللی، دفاعی - امنیتی هستند؛ اما در تبصره ۲ همین ماده افرادی را که از جانب احزاب ملی و گروه‌های سیاسی معرفی شده‌اند، از معرفی مشاوران معاف کرده است.

۲. نقاط ضعف

طرح مورد بررسی در راستای اصلاح رویه‌های انتخابات ریاست جمهوری تدابیری پیشنهاد کرده است که می‌توان انتقاداتی به آن‌ها وارد نمود؛ ایراداتی که می‌تواند به تشدید ناکارآمدی نظام انتخاباتی بینجامد و احتمال مواجه شدن با مغایرت با قانون اساسی یا سیاست‌های کلی در آن‌ها قابل پیش‌بینی است. در ادامه ایرادات به تفصیل طرح می‌شود.

ابهام‌زدایی یا ابهام‌زایی؟

یکی از مهم‌ترین نقایص نظام انتخاباتی ریاست جمهوری، تعیین معیارهایی شفاف و دور از ابهام برای احراز صلاحیت نامزد ریاست جمهوری است. بند ۱۰ سیاست‌های کلی در این راستا تعیین دقیق معیارها و شاخص‌ها را در چارچوب قانون اساسی برشمرده است. قانون‌گذار اساسی در اصل ۱۱۵ شرایطی را برشمرده و قانون‌گذار عادی نیز همان شرایط را بدون تغییر در قانون انتخابات ریاست جمهوری بازتاب داده است. کلی بودن این شرایط تا حدی است که موجب بروز انتقادات مقام احرازکننده نیز شده است؛ چراکه علی‌القاعده

مرزهای صلاحیتی آن به واسطه کلی بودن شرایط کمرنگ است. همان‌طور که پیشتر گفته شد، این ابهام هزینه‌های معنوی بسیاری برای جمهوری اسلامی به بار آورده و علی‌رغم آنکه سالیان درازی از ابراز انتقادات نسبت به این رویه می‌گذرد؛ هنوز اقدام جدی در این زمینه صورت نگرفته است. آخرین اقدام، طرح اخیر است که می‌توان گفت هرچند داعیه رفع ابهام از این معیارها را دارد؛ اما چنانچه ملاحظه می‌شود نه تنها در این راستا موفق نبوده، بلکه به افزایش ابهامات نیز دامن زده است. توضیح آنکه در مواد متعدد طرح (۳-۷) برای احراز شرایط رجل سیاسی، رجل مذهبی، مدیر، مدبر و ایرانی‌الاصل بودن معیارهایی را برشمرده است که خود نیازمند تفسیر و توضیح است؛ معیارهایی که در مواردی تاب تفسیر دارد و امکان پیش‌بینی‌پذیری را از قواعد می‌گیرد و گاه احراز آن بسیار دشوار است. عباراتی مانند آرمان‌خواهی در عین ملاحظه واقعیت‌ها، ساده‌زیستی و پرهیز از اشرافی‌گری، برخورداری از روحیه مدیریت جهادی و انقلابی از جمله معیارهای نوع نخست و استقلال در تصمیم‌گیری، توانایی لازم در اتخاذ تصمیمات حساس، برخورداری از سعه صدر از جمله معیارهای